

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 181

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 12. oktoober 2026

Algus 13.45, lõpp 14.21

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Teele Taklaja (nõunik), Getter Kristen Treumuth (nõunik)

Puudusid: Arvo Aller, Rain Epler, Tiit Maran, Anti Poolamets, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: Justiits- ja Digiministeeriumi karistusõiguse ja menetluse nõunik Steven Andrekson, EL ja väliskoostöö juht Kristiina Krause ning EL asjade nõunik Reet Kase (2. päevakorrapunkt); Justiits- ja Digiministeeriumi digiarengu valdkonna strateegiajuht Anna-Liisa Pärnalaas ning EL ja väliskoostöö juht Kristiina Krause, Riigikantselei EL sekretariaadi nõunik Age Inkinen (3. päevakorrapunkt)

Päevakord:

2. Seisukoha andmine: Nõukogu otsused rahapesu, kuritegelikul teel saadud tulu otsimise, arestimise ja konfiskeerimise ning terrorismi rahastamise konventsiooni lisaprotokollide Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta – COM(2026) 366, 367

2. Seisukoha andmine: Nõukogu otsused rahapesu, kuritegelikul teel saadud tulu otsimise, arestimise ja konfiskeerimise ning terrorismi rahastamise konventsiooni lisaprotokollide Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta – COM(2026) 366, 367

Steven Andrekson andis ülevaate Euroopa Nõukogu otsustest rahapesu, kuritegelikul teel saadud tulu otsimise, arestimise ja konfiskeerimise ning terrorismi rahastamise konventsiooni lisaprotokollide Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta – COM(2026) 366, 367. Justiits- ja Digiministeeriumi karistusõiguse ja menetluse nõunik sõnas, et toetame Varssavi konventsiooni lisaprotokolli allkirjastamist Euroopa Liidu nimel, kuna see ajakohastab rahapesu tõkestamise ning kriminaaltulu jälitamise, arestimise, konfiskeerimise ja tagastatud vara haldamise rahvusvahelisi reegleid. Samuti parandab see koostööd liikmes- ja osalisriikidega, et leida kolmandatesse riikidesse viidud kuritegelikku vara, see arestida ning kannatanutele tagastada. Euroopa Komisjoni andmetel külmutati 2020–2021. aastal keskmiselt ligikaudu 4,4 miljardi euro väärtuses kuritegelikku vara, mis Europol andmetel moodustab

vaid umbes 2% organiseeritud kuritegevuse tuvastatud aastatulust. Meetmete tõhustamine on vajalik, kuna alates konventsiooni jõustumisest 2005. aastal on muutunud organiseeritud kuritegevuse ja rahapesu meetodid, sealhulgas on kasutusele tulnud virtuaalvara ning keerukad piiriülesed skeemid. Samuti parandaks koostööd ka Ukraina, Norra ja Ühendkuningriigiga, kui nad lisaprotokolli osaliseks saavad, ning aitaks tulemuslikumalt võidelda organiseeritud kuritegevusega ja hüvitada kannatanutele võimalikult suures ulatuses tekitatud kahju.

Lea Danilson-Järg andis ülevaate [õiguskomisjoni arvamusest](#) ning märkis, et komisjon otsustas konsensuslikult toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Urve Tiidus sõnas, et Europolit tööst hoolimata õnnestub kuritegelikust varast tagasi saada vaid väike osa ning küsis, kas kolmandate riikide osalised rakendavad vara leidmiseks rohkem meetmeid ja täiendavaid rahalisi vahendeid ning milline on konventsiooni praktiline mõju.

Steven Andrekson vastas, et tal puudub täpne ülevaade kolmandate riikide senistest meetmetest ja nende tõhususest, kuid konventsioon kohustab neid riike tõhustama kriminaaltulu jälitamist ja konfiskeerimist, sarnaselt Euroopa Liidu direktiividega kehtestatud nõuetele.

Vladimir Arhipov küsis, kui suur protsent varast on seni kätte saadud.

Steven Andrekson vastas, et 2020.–2021. aasta seisuga tuvastati hinnanguliselt umbes 2% organiseeritud kuritegevuse varast. See osakaal on jätkuvalt väga madal, sest vara liigub kiiresti kolmandatesse riikidesse, kus Euroopa Liidu instrumentide hoovad ei kohaldu ja liikmesriikide õiguskaitseasutuste võimalused on piiratud.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas õiguskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

2.1. toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas õiguskomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk).

(...)

(allkirjastatud digitaalselt)
Peeter Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollija

Väljavõtte õige
Roosmarii Kukk
Euroopa Liidu asjade komisjoni konsultant